

YENİ ÇAĞDA
İKTİSADİ
SORUNLAR

Editörler

Prof. Dr. Birol MERCAN
Dr. Öğr. Üyesi Özlem İPEK

 NEU
YAYINLARI

 NEU
YAYINLARI

YENİ ÇAĞDA
İKTİSADİ
SORUNLAR

Editörler

Prof. Dr. Birol MERCAN
Dr. Öğr. Üyesi Özlem İPEK

Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınları: 104

YENİ ÇAĞDA İKTİSADİ SORUNLAR

Editörler

Prof. Dr. Birol MERCAN
Dr. Öğr Üyesi Özlem İPEK

Grafik & Tasarım

Büşra UYAR
Muhammed Sami TEKİN
Mustafa ALTINTEPE

Baskı

NEÜ Yayınları
KTB. S. No: 48888

ISBN

978-625-7517-51-5

E-ISBN

978-625-7517-56-0

Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınları
Yaka Mah. Yeni Meram Cad. Kasım Halife Sok.
No: 11/1 Meram / KONYA
0332 221 0 575 - www.neuyayin.com

Aralık, 2021

** Bu eserin tüm hakları Necmettin Erbakan Üniversitesi Yayınları'na aittir. Fotokopi yöntemiyle çoğaltılamaz, kaynak gösterilmedikçe resim, şekil vb'leri kullanılamaz.*

** Kitapta yazılı olan her türlü bilginin ve yorumun sorumluluğu yazarların kendilerine aittir.*

İÇİNDEKİLER

Yeni Çağda İktisadi Sorunlar1

I.BÖLÜM

Buhar Makinesinden Dijital Teknolojilere Sanayi Devrimleri: İktisat Tarihi Açısından Bir İnceleme7

II.BÖLÜM

Dijital Kapitalizm Bağlamında Yapay Zekâ ve İktisada Yansımaları31

III.BÖLÜM

Sağlık Ekonomisinde Dijital Dönüşüm ve Covid-19 Pandemisiyle Mücadeledeki Rolü55

IV.BÖLÜM

Belediye Vergi Gelirlerinin Artırılmasında E-Belediye Uygulamaları: Vergiye Gönüllü Uyum Çerçevesinde Bir Değerlendirme81

V.BÖLÜM

The Rise Of The Digital Gig Economy In The Digital Labor Market101

VI.BÖLÜM

Bilgi İletişim Teknolojileri ve Genç İşsizlik İlişkisi: Asya Ülkeleri Üzerine Panel Eşbütünleşme ve Panel Nedensellik Analizi121

VII.BÖLÜM

Twittera Dayalı Belirsizlik Endeksi İle Kripto Varlık ve Nasdaq İlişkisi ...
.....151

VIII.BÖLÜM

Ekonomi Politikalarındaki Belirsizlikler Kripto Para Yatırımcısını Etkiliyor mu?167

IX.BÖLÜM

Türkiye'de Gelir Dağılımı İle Kayıt Dışı Ekonomi İlişkisi189

YENİ ÇAĞDA İKTİSADİ SORUNLAR

Tarihsel süreçte üretim faktörlerine sahiplik oranı ülkelerin zenginliklerinin ve rekabet üstünlüklerinin bir göstergesi olmuştur. Sanayi devrimine kadar olan zaman diliminde temel üretim faktörleri içerisinde en fazla toprağa sahip olan ülkeler zengin olurken, sanayi devrimi sonrasında ise sermaye sahipliği zenginliğin bir göstergesi olarak kabul edilmiştir. Yirminci yüzyılın ortalarında ise nitelikli emek önem kazanmıştır. Beraberinde işletmelerin ürün, performans ve değer yaratma sürecinde karşı karşıya kaldıkları klasik rekabet faktörleri, maliyet liderliği önemli konuma yükselirken bu durum hem maliyet liderliğini hem de kaliteyi zorunlu kılmıştır. Yirminci yüzyılın sonuna gelindiğinde maliyet, kalite ve zaman eş anlamlı olarak önemli hale gelmiştir. Günümüz dünyasında ise inovasyon rekabetin en önemli unsuru haline gelmiştir. Dolayısıyla günümüzde üç temel üretim faktörüne sahip olmak bir ülkenin tek başına zenginliği için yeterli olmamakla birlikte üretimi kaliteli, ucuz, verimli, hızlı ve inovatif bir şekilde piyasaya arz etmek ülkelerin rekabetçi gücünü oluşturmaktadır. Kısaca özetlediğimiz bu süreç iktisat bilimi ile uğraşan araştırmacılar için dönemin özelliklerine göre çalışma alanlarının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Elinizdeki bu çalışma da böyle bir düşüncenin eseri olarak 8-9 Ekim 2021 tarihlerinde çevrimiçi olarak düzenlenen Uluslararası Dijital İşletme, Yönetim ve Ekonomi Kongresi'nde (ICDBME2021) İktisat alanında sunulan bir dizi çalışmanın bir araya getirilmesiyle oluşturulmuştur.

Tüm bölümler kitaba dahil edilmeden önce, editoryal ve bilimsel hakemlik süreçlerinden geçirilmiş olup, kitapta yer alan çalışmalar bu süreçleri dikkate alarak yazarlar tarafından revize edilmiştir. Bölümlerin kapsamı oldukça geniş olsa da kitap bir bütün olarak

dijital toplum ekonomisinin ana temasını tarihsel süreç ve güncel etkileriyle ele almaktadır.

Kitapta yer alan bölümler dijital toplumun pek çok yönünü ele almakta ve bilgi toplumunun birçok ilgi çekici özelliğinin arkasında yer alan ekonomik yansımaların kapsamlı bir resmini sunmaktadır. Dijital toplumun ekonominin temel alanlarına olası etkilerine ilişkin derleme ve analizler içeren bölümlerle, günümüz dijitalleşme sürecinin iktisadi etkileşimini ve etkilerini inceleyerek elde edilen bulguların günümüzdeki dijital değişime ışık tutması amaçlanmaktadır.

Kitapta yer alan bölümler yardımıyla sanayi devriminden günümüze dijitalleşmenin iktisat alanındaki etkileri tarihsel süreç içinde ele alınırken, Covid-19 ile artan dijitalleşmenin sağlık alanındaki ve belediye hizmetlerindeki olası etkileri refah ekonomisi bağlamında tartışılmıştır. Ayrıca, dijitalleşmenin neden olduğu etkilerin önemli şekilde hissedildiği piyasaların başında gelen işgücü piyasalarındaki olası değişimler ve Asya ülkeleri özelinde meydana gelen etkiler analiz edilmiştir. Dahası günümüzde iletişimin de dijitalleşerek, bilginin iktisadi ajanlar arasında hızla yayılmasına neden olduğu ve karar alıcıların davranışlarına etki ettiği savı iki bölüm ile ortaya konulmuştur. Son olarak dijitalleşmenin neden olabileceği en önemli sorunlardan olan kayıt dışılık ve gelir dağılımındaki bozulmaların analiz edildiği bölüm ile kitap sonlandırılmıştır.

Dijital ekonomi ile ilgili bu kitap, son on yılda deneyimlediğimiz ve yakın gelecekte bizlerde ve ülke ekonomilerinde ciddi dönüşüme neden olabilecek değişikliklerle bağlantılı ekonomik sorunların birçoğunu ele alması bakımından değerlidir. Bu nedenle bir bütün olarak bu kitabın hem sosyal bilimcilere hem de konuyla ilgilenen politika yapıcılara yararlı bilgiler sunması beklenmektedir.

EDİTÖRLER

Prof. Dr. Birol MERCAN

Birol Mercan was born in Karaman in 1968. He graduated from Selçuk University, Faculty of Economics and Administrative Sciences in 1992. He received his MA degree in Economics, from Selçuk University, Institute of Social Sciences, on a thesis titled “Historical Bases of Liberal Economy Policies in Turkey (1839-1980)” (1996) and received his PhD degree from the same department on a thesis titled “Learning Process in Industrial Groups and the Establishment of Sectoral Structure: The Case of Karaman” (2004). In 1999, he spent nine months in Katholische Universität Eichstätt, Germany, for research and language learning purposes. He worked at S.Ü. Karaman Faculty of Economics and Administrative Sciences (1995-2006) and Karamanoğlu Mehmet Bey University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Economics (2006-2011). Since 2011, he has been a faculty member at Necmettin Erbakan University, Faculty of Political Science, Department of Economics, and received his associate professor degree in 2012. His research interests are focused on liberalism, competition, clustering, learning regions, social capital, and innovation.

Assist. Prof. Dr. Özlem İPEK

Özlem İpek is an Assistant Professor at the Tarsus University, Tarsus, Turkey. She received her Bachelor degree in Econometrics at Karadeniz Technical University. She received her M.S. in economics from CU Denver, Denver, USA. Before the master program she attended the ELS program at UC Davis, USA. She received her PhD in the Department of Economics at Karadeniz Technical University. Her research area includes revealed preferences, applied microeconometrics and consumer behavior.

Bu kitap editoryal hakemlik ve bilimsel hakemlik süreçlerinden geçirilerek hazırlanmıştır. Çalışmaya destek veren tüm hakemlerimize teşekkür ederiz.

HAKEM-KURUM

Doç. Dr. Fatih KAPLAN
Tarsus Üniversitesi

Doç. Dr. Altuğ Murat KÖKTAŞ
Necmettin Erbakan Üniversitesi

Doç. Dr. Saffet AKDAĞ
Tarsus Üniversitesi

Doç. Dr. Ayşe ERGİN ÜNAL
Tarsus Üniversitesi

Dr. Orhan CENGİZ
Çukurova Üniversitesi

Dr. Erdem Selam DEVELİ
Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Dr. Özgür KOÇBULUT
Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Dr. Mehmet ÖKSÜZ
Çanakkale 18 Mart Üniversitesi

Dr. Sıtkıcan SARAÇOĞLU
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Işıl Şirin SELÇUK
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi

Dr. Gülaçtı ŞEN
İstanbul Esenyurt Üniversitesi